

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב, סז)

טוב להגיד ולשיר **נ נח נחמ נחמן מאומן** לזכות לכל הישועות

ומשפט, בחסד וברחמים, כי ישר משפטיו יתברך, כי בחירתו הוא דייקא באופן זה שמתנהג עמו בכל יום ויום, כי השם יתברך ברחמיו שקל בדעתו, שזה האדם עיקר בחירתו כשיהיה לו עשר מלפני, וזה האדם עיקר בחירתו על ידי עניות ודחוקות גדול, וכן בשאר הרפתקאות וכו', כי הכל בשביל הבחירה שהוא בחינת משפט כני"ל. וזה טועים רב בני אדם, שכל אחד אומר: אם היה לו פרנסה, היה עובד השם. ואם כן לפי דבריו הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא חס ושלוש ועלילה עליו, כי הוא רוצה שיעסק בתורה ועבודה אף על פי שאינו יכול מחמת דוחק הפרנסה, ואם כן הרי הוא מהרהר אחר משפטיו השם יתברך, כאילו חס ושלוש הוא יתברך מעוות המשפט נגדו, וזה הפגם גדול ביותר, כי זה עיקר בחינת פגם המשפט, שמשם באים כל הקלקולים, רחמנא לצלן. על כן צריך כל החפץ באמת לחוס על עצמו, שיהיה מאד מלווה כדברים האלה, רק ידע ויאמין שבחירתו תלויה דייקא באופן זה שהשם יתברך מתנהג עמו, ויאמין שהכל לטובתו, ויהיה רגיל לומר: כל מה דעבד רחמנא לטב עבד, ובדאי יש דרך, שדייקא על ידי זה הדחוקות והיסורים והבלבולים יתקרב להשם יתברך. ואם קשה לו לקבל ולסבול היסורים והדחוקות, יצעק ויתפלל להשם יתברך שיושיעהו ויעזרהו, כי אין שום עצה ותחבולה נגד כל הצרות והרפתקאות וטרדות פרנסה העוברים על האדם בכל עת ועת, כי אם לצעק ולזעק ולהתחנן לפני השם יתברך, ולבכות לפניו כתינוק הבוכה לפני אביו שימלא מחסורו.

וכשילך בדרך זה, הרוויח תמיד הרבה רוח אמתי ונצחי, כי על פי רב יפעל בבקשתו הרבה, כי השם יתברך שומע תפלת כל פה. ואפילו אם לפעמים חס ושלוש לא יתקבל תפלתו, כי זמנין דשמע וזמנין דלא שמע, כמבאר בזוהר הקדוש, על כל פנים הרוויח שקירב עצמו להשם יתברך על ידי זה, כי אין שום דבר שיקרב וידבק את האדם להשם יתברך כמו התפלה. אבל זה שאומר האדם:

אם היה מתנהג עמי כך, הייתי עוסק בתורה וכו', אין זה עצה כלל, אדרבא הוא פוגם בזה הרבה כני"ל, כי כל אחד צריך לבקש את השם יתברך ממקום שהוא שם, כמו שכתוב: "ובקשתם משם את ה' אלקיך" - משם דייקא, ממקום שאתם שם ומכל מה שעובר עליך, וכמובא בשם הבעל שם טוב, זכרונו לברכה. (הלכות ראש השנה - הלכה ו, אות יא לפי אוצר היראה - ממון ופרנסה, אות כב)

לקוטי עצות - מניעות, אותיות י-יא

עצות ותפילות

גם כשיש להאדם לב, אין שום מקום שימנעהו מעבודתו יתברך, ואין לו שום התנצלות לומר שבמקום פלוני אי אפשר לו לעסק בעבודת השם, כי כשיש לו לב, כל המקומות של כל העולם הם שלו (לקוטי מוהר"ן, סימן נ).

בני-אדם, יש להם כח למנוע ולהסית את האדם, לרחקו מעבודת השם יתברך ומצדיקי אמת, יותר מן היצר הרע. על-כן מי שרוצה באמת להתקרב אל האמת, צריך שיהיה לו התחזקות גדול כנגד הליצנים והמסיתים והמונעים ואל יתבייש מפני המלעיגים כלל (שיחות הר"ן, סימן פ; ועיין עזות).

... "מי לי בשמים ועמד לא חפצתי בארץ. כלה שארי ולבבי צור לבבי וחלקי אלקים לעולם". רבונו של עולם, אדון כל, אשר בכל מקומות ממשלתך, כי אתה מקומו של עולם ואין העולם מקומך. רחם עלי למען שמך, ותן לי באמת לב כשר וטהור לעבודתך וליראתך, לב ישראלי באמת, עד שאזכה שיהיה לבי משכן כבודך, שיהיה נמשך לתוך לבי שכנית כבודך הגדול והקדוש השוכן בתוך לבבות של כל אחד ואחד מישראל עמך

שבת ואתחנן

מי יתן והיה לבבם זה

להם ליראה אתי ... (ה, כה)

מרו רבותינו ז"ל: "מי יתן והיה לבבם זה להם ליראה אתי וכו'", אמר משה לישראל: כפויי טובה וכו'; בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל 'מי יתן וכו', היה להם לומר: תן אתה וכו', אף משה לא רמזה להם עד אחר ארבעים שנה וכו'; ומזה למדו, שאין אדם עומד על סוף דעתו של רבו עד ארבעים שנה, עיין שם ברש"י ותוספות. ומכל זה מבאר כמה מזהירים רבותינו ז"ל על התבודדות, דהיינו לפרש שיחתו לפני השם יתברך ולבקש מלפניו שייתן לנו יראת שמים לבלתי נחטא, אף על פי שהכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, אף על פי כן הכל בידו, וצריכין לבקש אותו יתברך דייקא על זה, וכמבאר שם במהרש"א. וכן מדברי רבותינו ז"ל הנזכרים צריכין ללמד, כמה צריכין לעסק בזה להבין סוף דעתם של רבותינו ז"ל, שהזהירו אותנו על זה, כי הבעל דבר מחליש מאד דעת כל אחד ואחד כאילו לא עליו כוונת רבותינו ז"ל, לפי עכירת מעשיו וקשיות ערפו וכו'. אבל באמת אינו כן, רק השם יתברך רוצה שנבין בעצמנו סוף דעתו, שרצונו וחפצו שנבקש אותו תמיד: תן לנו אתה יתברך לב טוב וכשר ליראה את שמך! ועיין בתוספות שם, שמשם בעצמו לא שם לבו כל כך לזה, כי לא היה צריך לזה, כי היה צדיק גדול; אבל ישראל, שלא היו במדרגה זו, היה להם ביותר לשום על לבם ולכוון דעת השם יתברך, שיבקשו אותו שישמרים מעברות ושייתן להם יראת שמים, בבחינת יתן אתה'.

והרי מבאר בתוספות הנ"ל הפך הדעת של קצת המהפכין את האמת, שאומרים שאין ראוי לעסק בהתבודדות לפרש שיחתו לפניו יתברך, כי אם גדולי הצדיקים, אבל לא בני הנעורים, ובפרט אנשים מגשמים וכו'; והרי מבאר בתוספות הנ"ל ההפך ממש, שאדרבא משה רבנו לא היה צריך לזה כל כך כי היה צדיק גדול, אבל על ישראל דייקא הקפיד מאד

מאחר שידעו את מדרגתם, מחמת זה דייקא היו צריכין להתחזק בהתבודדות ולהבין סוף דעתו של השם יתברך, שאף על פי שהוא עצמו אומר 'מי יתן', שנראה מזה שאין הדבר בידו כביכול, כמו שאמרו רבותינו ז"ל: הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים, אף על פי כן רצונו שנבקש אותו: תן אתה! שזה ענין ההתבודדות לפרש שיחתו בינו לבין קונו ולהתחנן ולבקש מלפניו על נפשו, שייתן לו ברחמיו יראת שמים לבל יחטא עוד, כי באמת לאמתו הכל בידו יתברך, כמו שכמה פסוקים ומאמרי רז"ל מורים על זה, רק שרצונו יתברך דייקא לבקש אותו על זה. וזה בעצמו כוונת "מי יתן והיה לבבם זה", היינו שישמרו לבם היטב לזה לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך תמיד על זה ולומר: תן אתה וכו', ואז בודאי יזכה אותם השם יתברך ליראת שמים ולכל טוב. (עיין בדף הסמוך להלכות שבת לפי אוצר היראה - התבודדות, אות מח).

ובקשתם משם את ה' אלקיך ומצאת ... (ד, כב)

שם - דייקא, ממקום שאתם שם ומכל מה שעובר עליך, שצריך כל אדם ליהור מאד מאד שלא להרהר אחר משפטיו יתברך, רק לידע ולהאמין תמיד כי צדיק ה' וישר משפטיו, וכל מה שעובר עליו הכל לטובתו. כי מי שמהרהר חס ושלוש איזה הרהור על משפטיו יתברך, זה עיקר פגם המשפט, כי זה ידוע, שהכל נברא בשביל האדם הבעל בחירה, ועיקר הבחירה הוא בשביל המשפט, היינו כדי שהאדם יקבל שכרו במשפט ולא יאכל לעתיד בחינם נהמא דכסופא. אבל משפט השם יתברך עמ'ק עמ'ק מאד מאד, כי הוא יתברך אוהב צדקה ומשפט, כי על פי דין ומשפט לא היה אפשר להעולם להתקיים, על כן הקדים מידת הרחמים, כמו שאמרו רבותינו ז"ל. אבל אף על פי כן, בלי משפט כלל אי אפשר להתקיים העולם שנברא בשביל הבחירה, שכל העולמות תלויים בזה. על כן צריך האדם לידע, שכל מה שעובר עליו בכל יום ויום כל ימי חייו, הכל בצדקה

כל העניין שלי הוא תפילה...

הקדוש, כמו שנאמר: ושכנתי בתוכם, ודרשו רבותינו זכרונם לברכה, מלמד שהקדוש ברוך הוא משרה שכנתו בתוך כל אחד ואחד מישראל. ועיקר האלקות הוא בלב, כמו שנאמר: צור לבבי וחלקי אלקים לעולם. רחם עלי ועזרני וזכני שיהיה לבי מלא מאלקותך עד שלא יוכל שום מקום בעולם לבלבל ולמנוע אותי מעבודתך ומיראתך, רק אזכה להכיר אותך ולמצוא אותך בכל המקומות שבעולם ובכל דרגא ודרגא שבעולם, כי לית אתר פנוי מנך. זכני להיות נכלל בך בכל לבבי באמת עד שאהיה גם-כן בבחינת מקומו של עולם ואין העולם מקומו, עד שכל המקומות שבעולם יהיו בטליו ומבטליו נגדי בתכלית הביטול, ולא יהיה להם שום כח לבלבל אותי חס ושלום משום דבר שבקדשה, רק אוכל להשיג אותך ולמצוא אותך ולהתדבק בך באמת בכל המקומות שבעולם. (לקוטי תפילות ב, מתוך תפילה נב)

סיפור

ספר ימי מוהרני"ת – סימן לו-לח

© ... בשנת תקי"ע אמר [רבנו הקדוש], בראש השנה, התורה תקעו אמונה (לקוטי תנייני ה'), והוא המשך גדול מאד אשר לא נמצא בספריו תורה ארכה כזאת ואז היו כמה מעשיות, בתחילה דברנו עמו מענייני ה"מגני ארץ" שהזכיר המתנגד שלו וכו', גם באותו הראש-השנה כשהלך לומר "תשליך" נחלק ונפל הוא זכרונו לברכה ונשאר יושב על הרפס ולכלך בגדו וידו ותכף הביאו לו בגד אחר ומים והחליפו באמר תשליך סמוך לבית הכנסת כי ראו הנהר משם כי לא היה לו כח לילך להנהר הגדול כדרכו תמיד; אחר כך אמר התורה תקעו הני"ל, ושם בסוף התורה הני"ל הזכיר על פסוק וחמלתי עליהן וכו' שהאדם צריך להשליך עצמו לתוך רפש וטיט וכו' בשביל לעשות רצון השם יתברך ועל ידי זה זוכה להשיג בחינת צדיק וטוב לו וכו' עיין שם העניין הנפלא והנורא הזה היטב, ותבין נפלאות השם, איך בכל דבר שארע אצלו היו בו פלאי פלאות:

© ... והנה בשנה הזאת, לא היו אתרוגים מצויים כלל, וכבר עבר ראש השנה ויום הכפורים ושנים ושלשה ימים אחר כך ועדיין לא הגיעו אתרוגים למדינתנו, ובליל מוצאי שבת שהוא יום א' לפני סכות הגיעו אתרוגים לקהלת קודש נעמירוב, והיה שם רעש גדול ונורא מאד, כי כמה אנשים המתנינו בנעמירוב על אתרוגים והשם יתברך סיבב ברחמי ששלחו אתרוגים גם לפה ברסלב ורבי נפתלי נסע עם האיש שהולכים לפה כדי שלא יסע עם האתרוגים למקום אחר ובאו לפה ביום ראשון איזה שעות קודם אור היום והקיצו את רבנו זכרונו לברכה וקנה אתרוג נאה ונפלא, והיה לו שמחה וחדוה גדולה רבה ועצומה בלי שיעור. ואמר לר' נפתלי הלא כשנכנסת להעיר לפה, נתגלה אור גדול בכל העולמות, כי ידעתי שיהיו אתרוגים כי הייתי בטוח על תפלתו של הצדיק הרב הגאון מברדיטשוב זכר צדיק וקדוש לברכה כי הלא הוא הפאר הקהילה שלנו (היינו של כל המפרסמים). אך שיגיע גם אתרוג לפה, זהו דבר נפלא.

וגודל השמחה שהיה לו מזה וכל מה שדיבר בזה אי אפשר לבאר, ואמר ששולשה ימים לא הרגיש כלל החולאת הכבד שלו מעוצם השמחה, ואמר שהיו צריכים לקרא כלי זמר מגודל

השמחה, וגם אחר סכות כשבאתי לפניו, דיבר גם כן הרבה מזה מעניין האתרוג והפליג מאד מאד בגודל מעלת מצוות אתרוג, וכבר נכתב מזה קצת במקום אחר (שיחות הר"ן - קכ"ה), כי באותו השנה לא ברכו כלל על האתרוג בכמה וכמה עיירות ובכמה עיירות נתנו הון רב בעד אתרוג ששים ושבעים אדומים, והפליג רבנו זכרונו לברכה מאד בחכמת ישראל שיודעים לכוון האמת לפזר הון רב בשביל מצוה זאת דייקא כי היא יקרה מאד מאד, ואמר שטוב שלא נתגלו טעמי המצוות וסגלתן כמובא שם במדרש, כי אם היו יודעין מעלת האתרוג מי יודע מה היו עושין בשביל האתרוג וכו'.

מכתב

ספר אפי הנחל א' - מכתב ס'

ב"ה, י"א שבט תשכ"ב.

עצמי ובשרי, הקשור בקשרים חזקים בהאילן הנפלא הקדוש ונורא מאד, שהוא הצדיק האמת העומד לנו למחסה ולמגן לדור דור, ומחיה ומחוק את נפשנו בכל מיני ריחין ובוסמין של נוראות תורתו. אשריך שזכית לידע מבעל הנפלאות, שכל דבריו נפלאות פלאי פלאות עד אין חקר לבער ולבטל כל הכפירות ואמונות כוזבות ולהמשיך ולקרב כל העולם לה' יתברך. עיקר התכלית והשלמות הוא רק לעבד ה'

בתימיות גמור בלי שום חכמות כלל. כי יש מחקרים שאומרים שחוקרים התכלית הוא על-ידי חקירות

אתם יקרים

היו שותפים בהפצת דעת

הצדיק האמת

בארץ ובעולם

ניתן לתרום בכל סוגי הדואר

חשבון 89-2255-7

תזכו למצוות

וחכמות שלהם, והם מבליים ימיהם בעולם הזה לחקר ולהשיג המשכלות וזהו התכלית אצלם, אבל באמת עיקר השגת התכלית והעולם הבא הוא רק על-ידי אמונה ומצוות מעשיות, לעבד ה' בתימיות ובפשיטות גמור, ועל-ידי זה בעצמו זוכין למה שזוכין (עין לא ראתה וכו').

התפלה משנה הטבע ונתבטלן החכמות והחקירות שהם הולכים על-פי הטבע. המחקרים והכופרים מפרשים כל התורה כלה על-פי חכמות ואפיקורסות שלהם, ואפילו מצוות מעשיות מפרשים הכל על-פי צורה ושכליות שלהם, וכופרים בעשיית המצוות. אשרי מי שאינו יודע מהם כלל. ועיקר הכנעתם על-ידי הצדיק האמת הגדול במעלה מַפְלַגת מאד, שעיקר עניינו הוא תפלה, כי תפלה משנה הטבע.

המתפלל תמיד על שלומו וישועתו, המתגעגע להתראות בשמחה. **ישראל דב אודער**

שיחות

מר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך

§ ... ביום ראשון אני פחדתי, אולי המוכתר הוא רוצה כסף?, הוא יבוא עוד פעם ויקח אותי לבית סוהר, אז ראיתי מקום ליד בית הכנסת קרליון, מקום סתום,

מקום שלא רואים, אני הייתי שמה כל היום ליד בית הכנסת, אולי יבוא מרדכי עם השוטרים, אף אחד לא ידע איפה אני, אני הייתי שמה עד מנחה, במנחה עליתי לבית כנסת מן המקום שאני הייתי, להתפלל מנחה, לשמוע "קדושה"... הזקן הרב קחת הלך להתפלל מנחה, ושמע כי המשטרה לקחו את מרדכי, את המוכתר, לסטמבול, ויש עליו תלויה גדולה שהוא מרגל, אז אמר רב קחת: "זה המעשה של רבי ישראל, ה' נתן לו עונש על זה, על השבת הזה". לקחו אותו, ומאז נעלם, לא ראיתי אותו... טבריה לא ראה אותו יותר... אני חושב שהרגו אותו - מרגל - אז הוא לא חזר בחיים לארץ ישראל, לא יודעים איפה הוא, טבריה נשאר בלי המוכתר, בלי מרדכי! הוא עשה שבת כזה, אז היה לו יום ראשון כזה, שלקחו אותו לסטמבול ולא חזר בחיים. זה היה מין הצגה כזה, כל העיר רעשה. הספרדים, הם עם בפני עצמם, הם לא יודעים מה שיש אצל האשכנזים, והאשכנזים לא יודעים מה שיש בין הספרדים, שני דתות נפרדות, אחד מהם לא דומה לשני, אבל המעשה של רב צבי (רוזנטל)! כל העיר, כל הספרדים ידעו שקרה דבר כזה, שרב צבי הלך להתפלל ביום שישי, ולא חזר! היה רעש כזה... איך עושים דבר כזה? ביום שישי הולכים להתפלל ולא...? זה מעשה פלא כזה שלא שמענו עדיין! איך עושים דבר כזה? הוא הלך ביום שישי לירושלים רגלי, לא היה לו כסף לנסוע, הוא הלך ביום שישי להתפלל, ומבית הכנסת הלך לירושלים, האם פעם נשמע על מעשה כזה? הרעש שהיה בכל טבריה, כולם דיברו מברסלב: "מה זה? איך עושים דבר כזה? הולכים להתפלל ולא חוזרים, ביום שישי".

והשלשה חכמים שבטבריה הם הלכו להתפלל, לא ידעו שום דבר, לא ידעו לא מישראל בער ולא מרב צבי, היו צריכים לעבור דרך רבי ישראל, ואצל רבי ישראל עמדה המשפחה שלי והמשפחה של רב צבי, הם זרקו אבנים ובכו, איפה זה? השלושה חכמים הם ראו, כל העיר טבריה רועש רעש כזה, הם שאלו: "מה יש פה?", "מה? אתה לא שמעת? ישראל בער נעשה ברסלב, ורב צבי נעשה ברסלב, ביום שישי הלך להתפלל ולא חזר!" הם שמעו חדשות כאלה, מי שמע דבר כזה? היה להם מין הצגה, הם נכנסו לרבי ישראל ורצו לשמוע, הם היו חכמים, הם שאלו מרבי ישראל השטוטים שלהם, הם שאלו בצחוק, ורבי ישראל ענה להם באמת, בחכמה.

אוי, כשאני מזכיר עצמי המעשה של רב צבי, יצא מהבית יום שישי... אני נעשה אדם חדש, היה מעשה כזה, מי שמע דבר כזה? הולכים להתפלל בשעת וותיקין, לא אומר כלום, הוא הולך להתפלל, ונאבד, נעלם, איננו, מי שמע? , כולם אמרו: "זה רק מעשה ברסלב! הברסלבים יכולים לעשות דבר כזה, כל העולם לא יודעים", אוי, אוי, זה, זה מעשה כזה, כשיבא משיח גם כן יספרו ויהיה שמחה גדולה מרב צבי, שהלך ברגלי לירושלים ביום שישי, הוא אמר לרבי ישראל (קדורנר): "אני לא ישראל בער, אני לא יכול לסבול, אני מפחד שאולי אני אפול, אז אני רוצה ללכת לירושלים, בירושלים יש גם כן רב שלמה ווקסלר ויש חסידי ברסלב... כאן בטבריה אני לא יכול, אני לא גיבור! אני מוכרח ללכת לירושלים, אין לי כסף? אני אלך רגלי!..."

126 אופ